GAZETA KRAKOWSKA

Nro 91.

Z KRAKOWA DNIA 14 LISTOPADA 1819. ROKU W NIEDZIELĘ

— Z *Krakowa.* —

MY PREZES I SENATOROWIE

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu,

Oznaymuiemy Wszem w Obec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, iż upoważnieni Uchwałą Seymową na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w Krakowie dnia Dwudziestego drugiego Grudnia 1818go roku zapadłą w następuiącey osnowie:

Zgromadzenie Reprezentantów Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Ogręgu,

Zważywszy, iż proponowane z strony dostoynego Rządu Królestwa Polskiego zawarcie Dyplomatycznego układu celem przyimowania Aktów przez Notaryuszów obydwóch Kraiów, któreby miały ważność w Królestwie Polskim i nawzaiem w Rzeczypospolitey Krakowskiey, pociągnie za sobą zmianę artykułów 545 i 546 Kodexu Postępowania, i Artykułów: 2123 i 2128 Kodexu Cywilnego iako Praw w Kraju tutevszym obowiązuiących, stanowi, co następuie:

Artykuł Iszy.

Akta przed Notaryuszami Królestwa Polskiego zawierane, tak w Mieście Krakowie, iak i Jego Okręgu, mieć będą moc exekucyiną.

Artykuł 2gi.

Ustawa ninieyssa stanie się obowiązuiącą od dnia ratyfikacyi układu z strony Rządu Królestwa Polskiego, zaręczaiącego zupełną wzaiemność co do Akt przed Notaryuszami Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu zawieranych do czego Senat Rządzący potrzebne poczyni kroki.

Postanowienie ninieysze iednomyślnością przyięte od Prezesa Zgromadzenia Prawodawczego z Assessorami i Sekretarzem podpisane Senatowi Rządzącemu do ogłoszenia przesłać poleca.

Działo się i uchwalono na Posiedzeniu Seymu w Krakowie dnia 22 Grudnia roku 1818go. (podpisano) *A. Morbicer* P. Z. R. (podp:) X. *Mateusz Dubiecki* Asess: (podp:) *Franciszek Borgiasz Piekarski* Asses: (podp:) *Leon Chwalibogowski* Sekretarz Seymu. (L.S.)

Uczyniliśmy należny krok w celu osiągnienia zamiaru; w skutku czego, gdy odbieramy od JW. Zarzeckiego Radcy Stanu, Rezydenta i Konsula Jeneralnego Nayiaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego oświądczenie, w dniu dzisieyszym uczynione, iż Tenże Nayiaśnieyszy Cesarz i Król zezwolił: ażeby Akta przed Notaryuszami Publicznemi Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu zdziałane miały moc exekucyiną i ważność swoią w Królestwie Polskim, postanowiliśmy również z naszey strony, iż: Akta przed Notaryuszami Królestwa Polskiego zawierane, będą miały moc exekucyiną i ważność swoię tak w Mieście Krakowie, iak Jego Okręgu.

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Postanowienie ninieysze z dniem iedynastym Września roku bieżącego moc obowięzuiącą wziąść maiące, od kogo należy, dopełnionym było. Dla podania zaś do Publiczney wiadomości umieścić Go w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy. Działo się na Posiedzeniu naszym w Krakowie dnia Dziewiątego Sierpnia 1819 roku.

(podp:) *Wodzicki — Mieroszewski S. J. S.*

Z Warszawy d. 6 Listopada.

Kommissyia Rządowa Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego.

W dopełnieniu postanowienia Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 30 Maia r. z. uskuteczniono zostało w stolicy pierwsze wystawienie tworów sztuk pięknych w salach Uniwersyteckich.

W dniu oznaczonym, Deputacyia pod prezydencyią Ministra Wyznań i Oświecenia publicznego, składaiąca się z Hrabiego Hedouville, Barona Mohrenheim, Hrabiego Leona Potockiego, tudzież Artystów Molinarego i Letrona, osądziwszy wartość dzieł na widok publiczny wystawionych, złożyła Kommissyi Rządowey Wyznań Religiynych i Oświecenia publicznego wywód porucżoney sobie czynności. Polegaiąc na zdaniu pomienioney Deputacyi i ze względu na cały skład dzieł wystawionych, uznała Kommissyia Rządowa potrzebę następuiące przysądzić celuiącym nagrody:

1.) Jeden medal złoty wartości czerw zł: 25.
2.) Sześć medali także złotych wartości każdy po czerw: zł: 10.
3.) Pięć medali srebrnych wielkości tey samey iak medal złoty Nro 1.
4.) Ośm pochwał na piśmie z wyrażeniem celuiących zalet dzieła.

Przyznanie medali ustanowionych, wartości cz: zł: 15 na ten raz wstrzymać wypadło.

Za przychyleniem się Xięcia Namiestnika Królewskiego do takowego rozporządzenia, Kommissyia Rządowa Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego:

1.) Oddała honorową nagrodę w medalu złotym wartości cz: zł: 25 iednozgodnie przyznaną JP. Antoniemu Brodowskiemu, za celuiącą dokładność w wystawieniu historyi i wizerunku, pierwszego w obrazie umieszczonym w katalogu pod Nr 2 wyrażaiącym gniew Saula, drugiego w portretach Nro 3 4. 5. Rysunek w tych dziełach, kolory i wypracowanie dowodzą, iż artysta czerpał naukę z wzorów dobrey szkoły i dobrą sobie obrał drogę w za-

wodzie sztuki. Zalety zaś iakie sobie zjednał w dwóch różnych rodzaiach malowań uczyniły go w oczach znawców, tem godnieyszym honorowego zachęcenia do dalszego doskonalenia talentu swego.

2.) Nagrodę honorową w medalu złotym wartości cz; zł: 10 iednozgodnie przyznaną, otrzymali:

PP. Lisander za portret historyczny pod N. 22.

Maliński Zast: Prof: Król: Warsz: Uniwersytetu za niskorzeźbę Nro 94.

Zieleński Refer. Rady Stanu za peizaże (paysage) Nro 77 i 78.

Ayres ditto Nro 38.

Łukasiewiez Uczeń Król: Warsz: Uniwersytetu ditto Nro 49.

Courtin za architekturę i perspektywę linearną Nro 79.

3) Srebrne medale, co do wielkości wyrównywaiące medalowi pierwszemu, iednozgodnie przyznane zostały:

PP. Vogel Professorowi Król: Warsz: Uniwersytetu za rysunek i perspektywę N. 73.

Sierakowskiemu Rad: Stanu za wynalazek i zastosowanie kalkografii metaliczney Nro 84.

Bruder za rysunek peizażu Nro 11.

Krethlów Prof: Król: Warsz: Uniwersytetu za sztych punktowany Nro 28.

Tatarkiewiczowi Uczniowi Król: Warsz: Uniwersytetu za modelowanie, tudzież rysunek figury akademiczney Nro 53.

4.) Pochwałę na piśmie od Kommissyi Rządowey Wyznań Religiynych i Oświecenia publicznego, przyznaną iednomyślnie, otrzymali:

PP. Blank Prof: Król: Warsz: Uniwersytetu za kopiią obrazu Corregio Sñey Magdaleny, oleyno malowaną Nro 42. Kopiia ta uznana została za wyrównywaiącą nayprzyiemnieyszym i nayWiernieyszym iakie były kiedy zrobione z tego sławnego oryginału, tak dalece, że gdyby się zwykło dawać nagrody w medalach za kopiie, wspomnione dzieło JP. Blanka zasługiwało by na pierwszy medal.

Rudzki za kopiią w sposobie zwanym a l'estempe Nro 37. celuiącą połączeniem dokładności rysunku wypracowaną ze szczególnieyszą pilnością i wyrównywaiącą prawie swemu oryginałowi.

Zabiełło Henryk Hr. za oryginalny obraz oleyny N. 39 przyiemnie wypracowany i dobrego rysu.

Kochanowski Ignacy za obraz oleyny Nro 127 wschód Xiężyca wystawiaiący, w którym przedmioty wydane są dość szczęśliwie w sposobie Werneta.

Hrabianka Grudzieńska Antonina za kopiią obrazu w rysunku sepią zwanym, pod Nrem 123, celuiącą ścisłą dokładnością zarysów, tudzież należytem poięciem i wydaniem cieniów.

Greyber Wiktor za kopiią portretu oleyno malowaną Nro 116, dobrego koloru i gładkiego pędzla, zasługuiącego na zachęcenie artysty.

Marszałkiewicz za kopiie w miniaturach Nro 35 maiące pierwszeństwo przed innemi tego rodzaiu, znayduiącemi się w wystawieniu.

Rogoziński uczeń Król: Warsz: Uniwersytetu za kopiią historycznego obrazu oleyno malowaną Nro 45, którey zaletą iest wierne naśladowanie oryginału tak co do rysu, iako też co do

koloru.

W Warszawie dnia 1 Listopada 1819.
Minister Prezyduiący
(podp:) S. *Potocki*
Sekr: Jeneralny *Głuszeński.*

W dniu 20 z. m. przypłynął do Warszawy z rzeki Nidy pierwszy statek górny z ładunkiem marmurów i żelaza. —— Już więc rzeka Nida konstytucyiami Polskiemi od kilku wieków za spławną uznana, za dni naszych staie się nakoniec ważną dla handlu Polskiego drogą, i mieszkańcom żyznych nad Nidą okolic, ułatwia sposobność spieniężania licznych płodów, któremi tę część kraiu hoyna obdarzyła natura.

Ze Lwowa d. 29 Października.
(Z Gazety Lwowskiey.)

Seym nasz zagaiony został d. 19 b. m.

Kommissarze Seymowi: JW. Jan Kanty Hrabia Stadnicki, Łowczy Wielki Koronny, i W. Jacek Fredro: Vice-Marsz. Koronny, okazali dnia 18go pełnomocnictwa swoie JW. Gubernatorowi kraiowemu.

Dnia 19go o godzinie 10tey przedpołudniem, gdy woysko i milicyia w paradzie stanęły, JW. Gubernator, iako Prezes Stanów, udał się do Zgromadzenia, Seymowego, i wyznaczył Deputacyią do JWW. Kommissarzy Seymowych, składaiącą się z W. JX. Ignacego Ciołka Poniatowskiego, Kanonika Lwowskiego, z JW. Antoniego Hrabiego Stadnickiego, z W. Łukasza Dąbskiego i z Burmistrza Lwowskiego P. Hoffmana. Po odeyściu tey Deputacyi Deputowany w Wydziale Stanowym W. Józef Badeni zdał sprawę z tego, co Wydział Stanowy do wiadomości Seymu donieść miał. Około godziny 11tey nastąpił uroczysty wiazd JWW. Kommissarzy Seymowych, którzy przyięci zostali przez JW. Prezesa Stanów i Dygnitarzy Koronnych, i odprowadzeni do krzeseł swoich; poczem pierwszy JW. Kommissarz Seymowy miał mowę następuiącą:

"Prześwietne zgromadzone Stany! Nie możemy wspomnieć bez bolesnego uczucia, ani spoyrzeć bez wstrętu na ciąg lat niedawno upłynionych, byliśmy świadkami i uczestnikami okropnych woien, które tyle klęsk na Swiat cały rozciągnęły. Austryia na straży Europy stoiąca, całe te burze wytrzymać, i całem potęgi swoiey wyśileniem passować się musiała; a lubo wytrwałość iey chwałą uwieńczoną bydź widziemy, zostały iednak głębokie rany, które sam czas tylko zagładzić potrafi; bo nieszczęśliwą przyrodzenia ludzkiego koleią, śpiesznie złe postępuie, leniwo się cofa. Powrócił pożądany pokóy, lecz razem i odkrył okropne klęsk ślady. N. Cesarz i Król Pan nasz Miłościwy całą swoię obrucił troskliwość, aby cierpiącym ulgę, upadaiącym wsparcie, uciśnionym pociechę przyniósł. Widzieliśmy, iak sam osobiście zwiedzał obszerne Państwa swoiego kraie, iak wskrzeszał przerwaną Narodu Reprezentacyią, przez podniesienie Stanów, aby tym sposobem o potrzebach i dolegliwościach ludu swoiego śpieszniey, i prościey mógł bydź uwiadomionym. Nikt o zbawiennych zamiarach N. Pana, o Jego sprawiedliwości, o iego w dobrze powszechnem zamiłowaniu się, wątpić nie może, a gdy nas Opatrzność pod berłem tak cnotliwego umieściła Pana, przeto Re-

prezentacyia Narodowa w Stanach zgromadzonych zostaiąca, nie może bydź, iak ważnem w Administracyi narzędziem, bo przezeń głos nasz do N. Pana bezpośrednio dochodzi, i trafia do serca cnotliwego Pana; który z cierpiącym ludem swoim cierpi, a w iego uszczęśliwieniu, widzi dopełnienie ważnych obowiązków Wielkiego i Swiętego powołania swoiego. Tak iest, P. Stany! Cnota i sprawiedliwość Monarchy, iest naypewnieyszą każdego ludu rękoymią. W wielu częściach Administracyi publiczney widziemy iuż ziszczone nadzieie nasze. Uwolniony handel od wielu dotąd go krępuiących trudność; iuż rzeki nasze, te odwieczne przyrodzenia drogi, łączące nayodlegleysze z sobą narody, swobodnie teraz płody ziemi i pracy naszey do odległych przenoszą narodów; iuż bory nasze, w wielu mieyscach żelazem nawet nie tknięte, nie tylko nam obfitych na własne spławy z łona swoiego dostarczaią płodów, ale i obcym nawet udzielać zaczynaią; iuż powstaią nawet, pracą i kosztem wielkim podięte, a nawet ukończone goścince, za których pomocą naieżone skałami Karpaty, przystępnemi stały się, i wewnętrzna między odległemi od siebie Cyrkułami otworzyła się kommunikacyia. Wszystkie te dzieła w krótkim od uztalenia pokoiu lat przeciągu, albo przedsięwzięte, albo iuż zupełnie i skutecznie wykonane, czyliż nie zapowiadaią nam przyszłość daleko szczęśliwszą? Do dobrodzieystw N. Pana i do dzieł, w mądrości Jego postanowionych, czyliż słusznie przyłożyć nie należy? że nam w osobie JW. Barona de Hauer dał Rządcę, który przy ścisłem praw i woli Naywyższey wykonaniu, dobro powierzonego sobie kraiu z gorliwością popierać nie przestaie. Czuie N. Pan, że ciężary, które kray ten znosi, muszą bydź dotkliwemi; pierwszy raz dopiero prośby narodu od zgromadzonych w roku przeszłym Stanów podane, przed obliczem Jego przedstawianemi były; wątpić nie można, iż one trafiły do serca Monarchy, któremu imie Oyca narodów, więcey iak imie Pana pochlebia. Podobało się N. Panu Naszemu Miłościwemu, aby mnie przy zwołanym teraźnieyszym Seymie, mimo ograniczonych zasług, w towarzystwie zacnego i w obywatelstwie poważanego kollegi mego, JW. Fredry, Vice-Marszałka koronnego, na urząd swoiego Kommissarza powołał. Dopełniam woli N. Pana, i powierzone mi listy czyli postulata w ręce Szanownego Naczelnika Stanów tym końcem oddaię, ażeby P. zgromadzonym Stanom ogłoszone zostały.„

(*Tu odczytano Postulata.*)

"Nie zawiodły mnie nadzieie moie; widzicie z przeczytanych postulatów, P. Stany, iak N. Cesarz i Król troskliwym iest około ulżenia ciężarów, na kray nasz nałożonych; widzicie, iak są dobroczynne skutki utworzoney Reprezentacyi Narodowey; ledwie głos Stanów zgromadzonych doszedł do uszów Monarchy, zaraz zmnieyszone są ciężary nasze; chociasz ogromne Państwa potrzeby dobrotliwym zamiarom Monarchy stawały na przeszkodzie, iednak serca Jego przenieść nie mogło, aby na głos proszącego ludu nie odpowiedział łaskawie; czegóż więc z ciągiem czasu spodziewać się nie mamy, kiedy goiące się pomału Państwa rany, zmnieyszaiąca się wydatków potrzeba,

postawi N. Pana w tym stanie, iż będzie mógł skłonnościom serca swoiego szczęrzey dogodzić i dobrodzieystwa na nasz naród hoyniey rozciągać. Widzę P. Stany, iak iesteście żywą przeięci wdzięcznością; poniosę iey świadectwo przed tron, a teraz wzywam Was, abyście w duchu iedności, miłości oyczyzny, posłuszeństwa i uszanowania dla dobrego naszego Pana, przystępowali do obrad Waszych, i pomyślnym ie uwieńczyli skutkiem. Wszystkie przedsięwzięcia ludzkie ani się skutecznie zaczynaią, ani chwalebnie kończą, iak tylko za wezwaniem i pomocą tego, który iest Panem Panów Swiata i Opiekunem podległych im ludów. Dostoyny i szanowny Kościoła naszego Naczelniku, a kraiu tego JW. Prymasie, podnieś gorące modły Twoie, aby te zgromadzone Stany Wielki Bóg Oyców naszych natchnął duchem mądrości tak, żeby i skutecznie o oyczyznie radzić, i radami swemi na pochwalenie N. Pana zasłużyć mogły.„

Na tę mowę tak odpowiedział JW. Gubernator kraiowy i Prezes Stanów:

" Zgromadzone Stany wysłuchały postulata Królewskie z powinną uwagą i z uszanowaniem. Zapewnienie Królewskiey łaskawości i oycowskiey miłości, w nich wyrażone; z nayczulszą odbieraią wdzięcznością, a nad wskazanemi przedmiotami niezwłocznie naradzać się będą. Cały naród patrzy z naywiększem zaufaniem na tych dwóch godnych Zastępców, których sobie Jego Cesarsko-Królewska Mość do oznaymienia woli swoiey nayższey wybrać raczył. Gdy Wy, wielce szanowni Kommissarze nadworni, zleceniami Królewskiemi zaszczyceni, nayblizey do Tronu przystępuiecie, nam ten widok związku Króla z narodem naymocnieyszą sprawia radość, bo imiona osób i rodu Waszego są razem dla Waszych współrodaków znamionami nayczystszey miłości oyczyzny.„

Poczem JWW. Kommissarze Seymowi powstawszy z krzeseł, odprowadzeni zostali i odiechali, a JW. Prezes Stanów, Dygnitarze Koronni i zgromadzone Stany, pierwszemu JW. Kommissarzowi Seymowemu uroczyste odwiedziny oddali.

D. 20go 21szego b. m. naradzały się Stany nad postulatami Królewskiemi i inne do zakresu Seymu należące przedmioty wzięte były pod rozwagę.

Dnia 23 skończył się Seym tegoroczny. Stany zgromadziły się o godzinie 10tey przed południem. JW. Gubernator kraiowy, przybywszy do Zgromadzenia, wysłał Deputacyią do JWW. Komissarzów Seymowych, składaiącą się z W. JX. Jana Mogilnickiego, Kanonika Grecko-Katolickiey Kapituły Katedralney Przemyślskiey, z JW. Józefa Hrabiego Kuropatnickiego, a W. Xawerego Badeniego, i z P. Ziętkiewicza, drugiego Deputowanego miasta Lwowa.

Gdy JWW. Kommissarze Seymowi przez Prezesa Stanów i Dygnitarzy Koronych przyięci i do krzeseł sweich zaprowadzeni zostali, JW. Prezes Stanów złożywszy uchwały Seymowe, zabrał głos w te słowa:

" Chcieycie przyiąć, Wielce szanowni Kommissarze nadworni uchwały Seymu tego, i złożyć Jego Cesarskiey Mci nayszczersze dzięki wiernych Mu Stanów, tak za zniżenie podatków, iako też za o-

we pełne łaskawości wyrazy nay-wyższego reskryptu, w którycheśmy głos dobrego Oyca do dzieci swoich usłyszeli. Lubo wyrzeczone podatki dla spadaiącey płodów ziemskich ceny i niepodobney onychże sprzedaży, ieszcze są dla nas przyciężkie, natężemy iednak wszystkich sił naszych, do wypłacenia onych. —— Prosiemy nas polecić łasce Jego Cesarskiey Mci, Pana naszego Miłościwego „

Następnie mówili, drugi JW. Kommissarz Seymowy. Kawaler Fredro, i JW. Prymas.

Pierwszy rzekł: —— " Skończyliście Prześ: Zgromadzone Stany obrady z tą powagą i gorliwością, iaka przystoi, narodowi, z tą nadzieią iaką sprawiedliwie w dobroci serca N. Cesarza, Króla i Pana naszego Miłościwego pokładacie. Łaskawe i tkliwe wyrazy, któremi N. Pan odezwał się w postulatach swoich do narodu, są nowym po tylu innych dowodem, iż dobro i pomyślność nasza iest ważnym celem troskliwości Jego. Ta łaska N. Pana, zaszczycaiąca nas godnością Kommissarzów do ogłoszenia woli Jego, tem milszą dla nas stała się, iż ogłosiliśmy narodowi w podatkach ulżenie na czas obecny, i większą na przyszłość nadzieię. Prośby wasze przedstawione będą N. Panu; przeięty on będzie przywiązaniem waszem, a wątpić nie godzi się, iż ie łaskawie przyymie i wysłucha. „

(Tu *Mówca* przemówił ieszcze do JW. Prezesa i do JW. Prymasa oddaiąc im część należną.)

JW. Prymas, Hrabia Ankwicz, uwielbiał podobnież w mowie swoiey dobroć oycowską N. Pana, wynurzył w Imieniu Stanów naypokornieysze, za to dziękczynienie, wspomniał iak naychlubniey o mianowanych przez N. Cesarza Kommissarzach Seymowych, podziękował JW. Gubernatorowi za troskliwość, mądrość i przezorność iego w zarządzeniu kraiem, a członkom stanowego Wydziału za ich prace; zakończył prośbą do JWW. Kommisarzów, aby wynurzone w Izbie uczucia iako hołd wdzięczności i nieograniczonego posłuszeństwa, N. Panu Oycu kraiu naszego, u nóg złożyli.

Po tey mowie JWW. Kommissarze Seymowi odiechawszy na powrót, przyymowali odwiedziny JW. Prezesa Stanów, Dygnitarzy Koronnych i wszystkich Stanów.

Z Paryża d. 28 Października.

Wczoray znaydował się Król na radzie Ministrów.

Na prezesa nowey izby Deputowanych przeznaczaią Barona Pasquier. Wielu deputowanych ziechało się do Paryża i miewaią w sali bibliioteki prywatne naradzenia.

Powrót Ministra woyny do rady gabinetowey sprawił w woysku wielką radość. Rzeczony Minister rozkazał doprowadzić tymczasowo pułki ciężkiey jazdy do 300 ludzi, pułki dragonii do 410, strzelców i huzarów do 480, artyleryi pieszey do 460, konney do 275, pontonierów do 250, a inżynierów do 550 ludzi.

Xiężne Kurlandyi i Hohenlohe oczekiwane tu w krótce są.

Podczas ostatniego wystawienia płodów narodowych w tuteyszym muzeum widzieć się dała piorem odrysowa-

na wielka kula ziemska, nad którą Jeograf Poirson 13ᵗ lat pracował. Wyrażone na niey są naynowsze odkrycia z podróży Humboldta, Freycinet i Flindera. Jest to naydogodnieysze narzędzie do rozwiązania zagadnień jeograficznych.

Numer 20ty dziennika Chorągiew biała został skonfiskowany, ponieważ zawiera wezwanie do nieposłuszeństwa przeciw nietykalności sprzedarzy dóbr narodowych.

Jest zwyczaiem w Paryżu, iż potrzebuiący pieniędzy udaią się z groźbą do bogatych bankierów, i t. d. i przeznaczaią im mieysce, gdzie ma bydź pewna summa złożona. Pewien Angielski Kapitan odebrał niedawno podobneż wezwanie; lecz tak był zręczny i szczęśliwy, iż przytrzymał obu młodych wyzywaiących, którzy są znakomitey rodziny, i do sądu oddał.

Francuz Saguier, niegdy officer w gwardyi Cesarskiey, a teraz osiadły kupiec w Buenos-Ayres, założył tam szkołę wzaiemnego uczenia, która ma służyć za wzór do założenia drugiey takiey w Chili. P. Saguier zgłosił się do tuteyszego towarzystwa wzaiemnego uczenia z prośbą o udzielenie mu Xiążek, tabel i sposobu uczenia.

Ostatnie przybycie Lorda Whitworth do Paryża i iego podróż do Neapolu ma mieć między innemi za cel zupełne zniesienie handlu niewolnikami.

Jezuici zakupuią od nieiakiego czasu we Francyi wiele dóbr i domów. W Anonai zakupili niedawno za 60,000 Fr. sprzętów, dla uporządkowania swoiego kollegium w Tournon.

Xięgarz Domerc i autor Regnault-Warin zostali w tych dniach za wydanie Xiążki: Historia 100 dniowa (czas panowania Bonapartego za powrotem z Elby) przez sąd kryminalny, pierwszy na półroczne, drugi na roczne więzienie i każdy na zapłacenie po 1000 Fr. skazanemi, i oprócz tego Xiążka skonfiskowaną została.

Xiężna Wallii, którą pisma tuteysze przez Paryż przeprawiły, bawi ciągle pod nazwiskiem Hrabiny Oldi w Lyonie.

Pisma tuteysze donoszą, iż gabinetowi Francuzkiemu udzielone zostały urzędownie wypadki naradzeń Karlsbadskich i uchwalone przez seym związku Niemieckiego ostatnie postanowienia z powodami do nich, i wezwaniem, aby w celu utrzymania zaprowadzonego przez traktaty porządku w Europie zechciał się do nich stósować. Dodaią, iż z tego powodu zachodzą teraz układy między Francuzkiem Ministrem spraw zagranicznych i niektóremi zagranicznemi posłami w Paryżu, których celem ma bydź ograniczenie wolności dzienników Francuzkich co do wiadomości zagranicznych. Lecz Ministrowskie dzienniki zapewniaią, iż we Francyi nie nastąpi żadne ograniczenie dotychczasowey wolności druku.

Z Madrytu donoszą, iż oba pułki Walencyi i Koronny, które na wyspie Leon do wyprawy przeznaczone stały, aż do 10 ludzi na żółtą gorączkę wymarły.

Ostatnie doniesienia z Hiszpańskiey Ameryki nadeszłe d. 11 b. m. do Madrytu, zdaią się bydź niepomyślne ;i zapewne nie będą ogłoszone. Dały iednak powód do gabinetowey rady. Peru zagrożone iest od Chili. Położenie Morilla iest nader krytyczne. W Mexyku panuie spokoyność dopóki zostaniemy w pokoiu z północną Ameryką.

DODATEK
DO Nro 91.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 14 LISTOPADA 1819 ROKU W NIEDZIELĘ

Z Londynu d. 24 Października.

Spodziewane tu iest połączenie części strony opozycyyney z Ministeryium. Lord Grenville i Lord Grey wniydą do tayney rady, a PP. Lawson i Tierney do ministeryium. O Lordzie Sidmouth sądzą, iż dla słabości zdrowia i swoiego zdania względem Katolików, ustąpi iak niegdy Pitt z ministeryium.

Zachodzi tu powszechna obawa, iż w d. 1 Listopada odbydź się znowu mawiele zgromadzeń reformatorów, i to iest główną przyczyną, dla czego Ministrowie 10,000 ludzi z weteranów do czynney służby powołuią. Ministrowie spodziewaią się pożądanego skutku z przedsięwziętego tego środka; naprzód upokorzenia zuchwałości burzycielów, powtóre ożywienia odwagi dobrze myślących. Tymczasem, ieżeli iak nikt nie wątpi, do tych dobrze myślących należą właściciele publicznych papierów, tedy zachodzi smutna uwaga, że większa ich częć, kiedy podobne zachodzą okoliczności, stara się iak nayśpiesznieу pozbydź tych papierów, a zatem nie przyłożą się bynaymniey do ożywienia pożądaney odwagi. Jakoż o kilku dni spadły rzeczone papiery od 69 na 66 7/8 za 100.

Gazeta Morningchronicle zawiera następuiące uwagi nad teraźnieyszym stanem Anglii: " W teraźnieyszem położeniu W. Brytanii zachodzi okoliczność, iż porywcze umysły obudzone są z swey spokoyności, a rozsądnieysze zatrwożone. W wolnym kraiu znaydować się koniecznie muszą partyie; gdyż one są szalami polityczney wagi w oświeconem i liberalnem prawodawstwie. Lecz dawniey różniące się u nas zdania tyczyły się tylko zmnieyszey wagi przedmiotów; mała tylko część ludzi należała do nich, porozumiano się i nie dozwolono zamienić im się w gwałtowną namiętność. Teraz zaś głównemi ich cechami są: duch oporu i niecierpienie partyy. Obie strony polegaią na sile; pierwsza na sile liczby i mnostwa, a druga na sile urządzoney. Zbliżenie ich do siebie i poiednanie nie iest podobnem. Smutny ten stan rzeczy nie iest dziełem dnia iednego; rozwiiał on się przez długi lat szereg i opiera się na mieyscowych

przyczynach. Myli się, kto sądzi, iż ustanie handlu i nędza pracowitey klassy ludzi sprawuią zaburzenia w kraiu, które Rząd usiłuie przytłumić. Oboie przyłożyły się tylko do ich przyspieszenia.—— Zaprzeczyć nie możemy, iż Rząd Angielski od rewolucyi Francuzkiey przybrał przeciwne jakobinom systema, i każdego prześladował, kto tylko był ich zdania. Ministrowie pomnożyli przez to moc swoią i przeciągnęli na swoią stronę wyższe klassy, które tem chętniey z niemi się łączyły, że były mało liczne. Tymczasem na s ałem lądzie zaszły wielkie zdarzenia; ukształciła się średnia klassa społeczności; rozszerzył się duch czasu, i co chwila powiększała się niesłychanym sposobem liczba tych, którzy do ówczesnych należeli zdarzeń. Rząd Angielski utrzymywał teoretycznie równość praw i przywileiów, a praktycznie udzielał ie tylko naymniey licznem wyższem klassom; gdy przeto niższe klassy porównały obecny stan rzeczy z zasadami konstytucyi; gdy postrzegły, iż żadnego nie maią znaczenia i przeznaczone tylko są do ślepego posłuszeństwa, rozszerzyło się zaraz demokratyczne mniemanie pomiędzy ludem. Wszelako nie byłoby iescze to mniemanie zamieniło się w czynne działanie, gdyby Rząd niebył na swoią stronę przeciągnął parlamentu, i lud widział w parlamencie reprezentowany naród; ale gdy naród do tego stopnia poniżony został, że prośby iego odrzucano, zgromadzeń zabroniono, moc magistratów powiększono i zupełnie przeciw duchowi konstytucyi postępowano. Oto są przyczyny teraźnieyszego stanu rzeczy i grożących niebezpieczeństw, które iedynie przez umiarkowanie i bezstronność Whigów odwróconemi bydź mogą.,,

Gazeta Goniec pod d. 20 b. m. umieściła z pism Francuzkich wiadomość o zmianie wszystkich Angielskich Ministrów i nazwiska ich następców, bez naymnieyszego zaprzeczenia tey zmiany. — Taż gazeta przywodzi z dawnieyszych rewolucyynych dzieiów Angielskich mnostwo nazwisk, które przypadkiem w teraźnieyszych czasach główni stronnicy reformy noszą: Harrisson, fanatyczny pastor, został pod panowaniem Karola 2go w Tyburn za przestępstwo przeciw kraiowi stracony. Tomasz Burtett za toż przestępstwo pod Edwartem 4tym. Cochrane za toż przestępstwo pod Wilhelmem 3cim uwięziony. Cobbet, szewc, żołnierz, pułkownik i Królobóyca za toż przestępstwo pod Karolem 2gim stracony. Wolseley, purytanin i rewolucyionista ofiarował na czele deputacyi Kromwelowi koronę Angielską. Cartwrigth, purytanin i reformowany, został za bluźnieską xiążkę na więzienie skazany.

Listy z Kartageny w gazetach Jamaiki umieszczone zapewniaią, iż Jenerał powstańców Paez zdobył d. 9 Lipca stolicę Nowey Grenady, Santa Fe di Bogata, stoczywszy w przód bitwę z Hiszpanami, w którey 500 ludzi w zabitych, wiele jeńców i ammunicyi, a powstancy tylko 114 ludzi utracili. Vice-Król Samanas uszedł do Baranca; prowincyie Soccoro i Pamplona są zupełnie od Hiszpanów oswobodzone, a reszta tego Vicekrólestwa podniosła oręż. Hiszpański Jenerał miał przeyść do Bolivara. Ostatni posłał przednią straż woyska swoiego do Honda, dla przecięcia ustępu Vice-Królowi. Zapewniaią, iż żołnierze Angielscy

pod Bolivarem naypierwsi wtargnęli do Santa Fe; lecz będący na ich czele Jenerał Paez miał zginąć.

Z Madrytu d. 13 Października.

Królowa wyiechała dopiero d. 10 z Vittoria. Kazała ona przez Xcia Infantado wysokiego Małżonka swoiego prosić, aby iey pozwolił w mieyscach, gdzie iey się podoba, dłużey bawić, co otrzymała, i z tego powodu dopiero około d. 19 przybędzie do Madrytu.

Na wniosek naywyższey Junty, ażeby dla uspokoienia mieszkańców stolicy względem obawy przeniesienia do niey zaraźliwey z Anduluzyi choroby, drugi kordon woyska rozciągniony był w Ocana o 12 godzin drogi od Madrytu, tudzież aby ustanowiona była przy municypalności junta zdrowia, którahy czuwała nad stanem zdrowia stolicy, i obserwacyyny lazaret czyli kwarantanna. Król zezwolił na wszystko, i na górze Los Angelos (o 2 godziny ztąd drogi) założony iest lazaret kwarantanny. Ze wszystkich stron zamknięte są drogi do Madrytu i tą tylko przyieżdżać tam można.

Kawaler Onis ma znowu bydź w łasce u Dworu.

Z Andaluzyi ciągle ieszcze smutne nadchodzą doniesienia. W Kadyxie umarło na żółtą gorączkę d. 1 Października 89 osób, d. 2go 91, dnia 3go 79, a 4go 82. Liczba chorych była d. 1go 9230 osób. Niestety zaraza przedarła się nawet do woyska i eskadry przeznaczonych do wyprawy.

Sprawuiący tu interessa Zjednoczonych Stanów północney Ameryki, P. Forsyth, otrzymał listy od swoiego rządu, i miał kilka naradzeń z nowym Ministrem spraw zagranicznych, Xciem San Fernando, poczem rozeszła się pogłoska, iż zawarta została nowa umowa, a to na podstawie, którą Zjednoczone Stany podały.

Algeziras zostało z strony Rządu naszego wolnem portem handlowem ogłoszone dopóki choroba w Kadyxie nie ustanie.

TEATR NARODOWY.

Wprzyszły wtorek to iest: dnia 16 Listopada roku 1819. Na BENEFIS *Szymona Włodka*, dana będzie pierwsza Reprezentacyia nowey TRAJEDYI w 5. Aktach *P. Collin* pod nazwiskiem: KORYOLAN.

DONIESIENIA

Niżey podpisany ma honór zawiadomić Prześwietną Publiczność, iż będąc osobiście na ostatnim Jarmarku w Lipsku sprowadził do swego Magazynu w Sukiennicach, znaczną partyą sukien, kaźmirów, kortów, princekortów, Mille rai, wigoniow i t. d. w różnych kolorach i gatunkach, z pierwszych fabryk Sedańskich, Louvier i Niderlandzkich, tudzież flanell Angielskich zdrowia, co wszystko za mierną i rzetelną cenę, (a prix fixe) przedawać ofiarue. —— W Krakowie d. 10 Listopada 1819.

Kajetan Fuchs.

Uwiadomienie o Licytacyi transportu Soli. Transport soli Skarbowey w Galicyi, Wieliczki i Podgórza do Kalwaryi, do Dworow i Bilska lądem i wodą, będzie na rok ieden t: i: od 1szego Kwietnia 1820, aż do ostatniego Marca 1821 przez publiczną w Ces: Krol: galicyiskiey Dyrekcyi sprzedaży Soli w Wieliczce dnia 14go Grudnia 1819 odprawić się maiąca Licytacya, nayniżey offiaruiącemu, puszczony.

1mo Do Bilska transportować się maiąca Jlość Soli, wynosi od 150,000, do 200,000 Centnarów Wiedeńskich; która to Jlość częścią Wisłą z Podgórza do Dworów, a ztamtąd do Bilska, częścią zaś prosto z Wieliczki lądem do Bilska, podług

wymagaiących Okoliczności, sprowadzona bydź ma. Ilość zaś z Wieliczki do Kalwaryi na sprzedarz mieyscową sprowadzić maiącey się Soli, wynosi od 40,000 do 50,000 Centr: Wied: Gdyby zaś z strony Skarbu za rzecz potrzebną uznano, więcey lub też mniey soli, iak wyrażono, transportować, na ów czas iest Kontrahent do tego obowiązany, nie maiąc atoli prawa ani wyższey Ceny za Transport, ani też innego iakiegokolwiek bądź wynadgrodzenia żądać.

2do Za rzetelne odstawienie Soli, która pod Wagą wydawana i odbierana będzie, kontrahent ręczyć musi, i dla tego przy licytacyi tak ostrożności przepisy w tém względzie zachować się maiącey, iako też i procenta straty soli przez transport wynikaiące ułożone i Licytantom wraz z innemi Kondycyiami w szczególności oznaymione zostaną; z których tu iedynie tę się wyszczególnia: że dotąd, trawiące uwolnienie fur Sól wiozących od opłaty Myta i Drogowego, z dniem 1szym Kwietnia 1820m całkiem ustaie.

3cio Maiący chęć licytowania iest obowiązany przed zaczęciom się Licytacyi Vadium w kwocie ZRyns: 18,000 W: W: w gotowiznie przy Kommissyi licytacyiney złożyć, inaczey zaś do Licytacyi przystąpić nie można; po skończoney zaś Licytacyi toż Vadium stronom, które dzierżawy transportu nie otrzymały, natychmiast oddane będzie. Prócz tego każdy Licytant

4to iest obowiązany, przed zaczęciem się Licytacyi istotnie udowodnić, iż iest w stanie kaucyą z ZłRyns: 60,000 W. W. składaiącą się, w publicznych 2½ procentowych obligacyiach po skończoney licytacyi przy podpisie Kontraktu złożyć, tudzież potrzebne galary do transportu i inne Rekwizyta dostawić, nareszcie: że posiada zdatność do podięcia się podobnych interessów z Skarbem, a szczególniey do tegoż transportu Soli, do którego to udowodnienia zaświadczenia Cyrkułów, innych Urzędów, lub Magistratów i Gromad: że strona iest maiętna, handel obszerny prowadzi, lub Domy posiada, którym otaxowanie istotney wartości i inne dowody brakuią, którychto bezpieczeństwo prawne wymaga, iako też inne nie zaręczaiące lub zagraniczne zaświadczenia, żadną miarą służyć nie mogą.

5. Pretium fisci iest następuiące:

Za odległość	z Podgórza do Dworow, wodą		35 grayc
— —	z Dworów lądem do Bilska		45 ——
— —	z Wieliczki prosto lądem do Bilska	1 ZR.	30 ——
— —	z Wieliczki do Kalwaryi		40 ——

w Walucie Wiedeńskiey od iednego Centnara Wiedeńskiego.

Nakoniec uwiadomia się, że podług ogólnych przepisów, późniey czynione Ofiary, przyiętemi bydź nie mogą; oraz, iż tak Akt Licytacyi, iako też i Kontrakt z nay lepiey ofiaruiącym zawarty, aż po zatwierdzeniu onegoż przez C. K. naywyższą Kamerę nadworną, które się niniieyszym zastrzega, dla Skarbu, swoią ważność otrzymą.

Uwiadomiaią się niniey szemi wszyscy do których wiedzieć należy, iż po zmarłem w roku 1813 WJmc Panu Ignacym Bełdowskim Adwokacie pozostałe papiery prawne, do tych stron, które sprawy swoie obronie iego powierzały należące, u W. JmćPana Onufrego Suskiego wKrakowie w Domu pod L. 467 przy UlicyS.Jana mieszkaiącego są złożone. Wzywaią się oraz Właściciele takowych papierów, aby te naydaley do dnia ostatniego Maia roku następuiącego 1820 odbierali, inaczey za niewartaiące zachowania uważanemi, i sposobem papierom nie potrzebnem zwykłem używanemi będą. A ztąd ieżeliby komu iakowa wynikła szkoda, sam sobie stanie się winnym.

W dniu 16 Listopada b. r. o godzinie 10 przed południem w Krakowie na Kleparzu na targowisku końskim sprzedane będą para koni w drodze Exekucyi W. Udraneskiemu zaięte; tegóż dnia po południu o godzinie drugiey przy Kleparzu w domu pod L. 50 różne sprzęty domowe przez licytacyą sprzedane zostaną, a o godzinie 4tey popołudniu przy Ulicy Floryańskiey pod N. 537 powóz ieden na sprzedaż będzie wystawionym. —— Dań w Krakowie dnia 10 Listopada 1819 r.

Kawecki, *Komor.*

W dniu 16 Listopada r. b. o godzinie 3 po południu w Domu pod L. 256 przy Ulicy Gołębiey odbędzie się sprzedaż mebli iako to: sprzętów pokoiowych, w drodze sekwestracyi Rządowey. Chcący licytować raczą się z gotowemi zgłosić pieniądzmi.

W Krakowie dnia 12 Listopada 1819 r. *Henr: Salamoński Sek: Kr: Rządowy.*

DOD: DRUGI.